СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 276. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го ЛИСТОПАДА 1950. No. 276. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 28, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОНҐРЕС З'ЇЗДИТЬСЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ВАЖЛИВИХ ЗАВДАНЬ

Вашинґтон, 26 листопада. — Остання сесія вісімдесятпершого Конґресу починається в понеділок 27 листопада серед важких внутрішніх і міжнародних відносин. Внаслідок війни в Кореї й непевного положення в світі Конґрес має перед собою домагання президента ухвалити податок від зисків, щоб покрити кошти війни. Внаслідок ослаблення правлячої Демократичної партії при останніх виборах керівники конґресової програми праці не мають певности, чи теперішня більшість в обох палатах буде всилі сповнити це домагання. Крім того на перше місце вибиваються такі справи: Продовження контролі комірного на 90 днів; признання Алясці й Гаваям права стейту у сенаті; ревізія закону МекКаррана для контролі підривних організацій і осіб. Зі справ, які відносяться до закордонної політики, на першому місці поставлена допомога для Югославії у висоті $85,000,000 для скріплення її оборони перед комуністичним заливом і нападом з закордону. З уваги, що республіканці поросли в силу в наступному Конґресі, який збірається по Новім Році, появляються голоси, щоб теперішня сесія докінчила тільки деякі започатковані давніше законодавчі справи, а решту полишила своїм наслідникам. Податок від зисків мав би принести чотири біліони долярів, одначе й ця справа натрапляє на трудноці.

СИЛА КОМУНІСТІВ У НЮ ЙОРКУ ОСЛАБЛА

Ню Йорк. — Кілька років тому комуністи в Ню Йорку поросли були в таку силу, що небезпечно було попасти з ними в спір. Вони опанували юнію транспортових робітників за підтримкою Михайла Дж. Квила, званого „Червоним Майком", а в міському департаменті добродійности вони розпаношилися до тієї міри, що від них залежав приділ з добродійних фондів. Квил з часом обернувся проти комуністів, в департаменті добродійности теперішній комісар Реймон Ґіллярд веде проти них успішну боротьбу. Після присуду на 11 провідних комуністів загальна публіка підносить голову і вже можна отверто говорити про чистку департаменту добродійности з комуністичних „добродіїв". Ще тільки один мбруклинський відділ цієї установи має марку „Малого Кремля".

АДВОКАТСЬКА ОРҐАНІЗАЦІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ ПОРОЗУМІННЯ З КОМУНІСТАМИ

Вашинґтон. — Краєва Адвокатська Ґілда заперечила, що вона опанована комуністами і заатакувала комісію неамериканських діянь у нижчій палаті, присуджуючи їй наміри „підкопати демократичні засади Злучених Держав". Свого часу ця комісія назвала Адвокатську Ґілду „головним легальним заборолом Комуністичної партії, її фронтових орґанізацій і нею контрольованих юній". Ґілда каже, що вона може мати деякі спільні точки з комуністами, одначе ні є їхньою фронтовою орґанізацією ані не є опанована ними. Предсідником ґілди є Тамес І. Емерсон, професор права в університеті Єйл.

ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТИ СТУДЕНТІВ В КАЛЕДЖАХ

Перший раз у післявоєннім часі переведено точніші обчислення втрат при вписі студентів до вищих учбових установ. Восені теперішнього року кількість студентів при записах до університетів та колеґій зменшилася на 187,000, у 1,800 установах. Усіх студентів записалося 2,344,500. На зменшення числа склалися різні причини, а в першу чергу вигаснення часу для студій ветеранів, які діставали допомогу з федеральних фондів на вищу науку. Кількість таких студентів зменшилася на 7.4 відсотків. Другою причиною це війна в Кореї. Деяких студентів покликано до війська, а деякі дістали тільки повідомлення, що їх жде військова бранка і це дало притоку до стримання від запису Молодь у військовім віці не знає, чи могтиме покінчити науку і тому стримується від науки.

СХІДНА ЧАСТИНА КРАЇНИ ВИКОПУЄТЬСЯ З РУЇН БУРЕВІЮ

Пятниця й субота були Судними Днями на схід від ріки Міссіссіпі, коли то сніговія вдарила в такі стейти, як Західна Пенсилвенія, Ілиной, Огайо, північна частина Ню Йорку й сусідніх стейтів. Найважче потерпів Питсбурґ з опадом снігу понад дві стопи і Клівленд, де вулиці завіяло снігом до тієї міри, що треба було повної зорганізованої допомоги стейту для відкопання жителів із засипаних снігом домів. Інші околиці, які не потерпіли від сніговії, зазнали велетенських шкід від буревію, який шалів в середній полосі східних стейтів і досяг навіть південних стейтів. З Маямі, на Флориді, і сусідних околиць, наспіли вісти про мороз, а це є рідкість у тамошніх околицях. Досі нараховано коло 200 смертельних випадків забиття від порозвалюваних домів, повалених дерев, порозриваних електричних дротів і інших випадків. Мільйони домів осталися без електричного струму, станули залізниці, фабрики, позамикано крамниці, стримано телефони, люди повтікали з хат, загрожених повінню, на вулицях великих міст появилися судна. Іміґранти, які приїхали зі скитальщини до Ню Йорку в суботу, не могли відїхати на захід, тому залізничі підприємства примістили їх на свій кошт у готелях в Ню Йорку аж до привернення залізничого руху. Точніші звіти з різних околиць тільки потверджують перші вісті про великі матеріяльні шкоди, які доходять до десяток мільйонів.

В АМЕРИЦІ

- **Одна третина американських родин** в біжучому році видає більше гроша ніж заробили в минулому році. Статистику зладила Федеральна Рада Резерви. Більша частина таких родин належить до біднішої кляси.
- **Показчиком небезпеки війни є** купування харчів у харчових торгівлях. Як тільки в Кореї американські вояки потерплять поразку, нюйорські хазяйки закуповують більші припаси. Це виявив управитель одного ланцюхового підприємства, яке має свої відділи в Ню Йорку.
- **Злодії мали добрий День Подяки** в Бофало. Вони дали знати по радіо одній торгівлі, що забрали 177 фунтів індика, 127 ф. курятини, десять ф. качки, а в додатку один долар готівки з каси.
- **Кости медведика з-перед 100,000 років** найшов 14-річний хлопець Джеймс Руле, з місцевости Фелловшип, у стейті Ню Джерзі. Він повідомив про це Академію Природничих Наук у Филаделфії і там признали, що це справді передпотопові залишки.

Поверх 5,000 українців Метрополії манiфестують свою єдність в допомозі Воюючій Україні

ІМПОЗАНТНА ЖАЛІБНА МАНІФЕСТАЦІЯ В МАНГЕТТЕН СЕНТЕР З ПРИВОДУ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ КОМАНДАНТА УПА ГЕН. ЧУПРИНКИ. — АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРИРІКАЮТЬ ВСЮ МОЖЛИВУ ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКІЙ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ ТА РОСІЙСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ.

Ню Йорк, 27. листопада. — „Зібрані на цій маніфестації американські українці Ню Йорку і метрополітальної округи прирікають всю можливу тільки моральну і матеріяльну піддержку і допомогу українським визвольним змаганням, виразником яких вважають: Українську Головну Визвольну Раду і Українську Повстанську Армію на українських землях, Українську Національну Раду і її Виконний Орган на еміґрації та Український Конґресовий Комітет в Злучених Державах Америки" — стверджується в одній з сімох резолюцій, ухвалених бурхливими оплесками і повстанням з місць поверх 5-тисячною масою українців метрополії, зібраних на жалібній маніфестації для вшанування геройської смерти генерала Тараса Чупринки — Романа Шухевича, що поляг за волю України в бою проти московсько-большевицького окупанта. Маніфестація, влаштована Об'єднаним Комітетом українських організацій Ню Йорку і метрополії з Дмитром Галичином на чолі, відбулася у великій залі Мангеттен Сентер при 34-тій вулиці від год. 1-ої до 5-тої після полудня.

ПОГРУДДЯ ГЕН. ТАРАСА ЧУПРИНКИ,
виконане скульптором проф. Сергієм Литвиненком. Особа мистця при праці дає порівняння величини погруддя.

ПІД ЗНАКОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЄДНОСТИ В БОРОТЬБІ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ

Ню Йорк вже від давна не бачив такого масового українського зібрання, як на цій маніфестації, що цілком проходила під знаком повної єдности українців всіх політичних переконань, віровизнань та територіяльного походження в теперішньому величньому змагу за визволення України з-під московсько - большевицького панування. Вже на довго перед початком маніфестації хідник від входу до Мангеттен Сентер аж до 9-тої евені був заповнений довгим рядом людей, одні з яких входили на залю а все нові підходили і ставали в черзі. Велика заля, що поміщує около 5,000 осіб, була виповнена вщерть. Багато стояло, бо не було місць. З огляду на переповнену залю, поліція завернула около 400 осіб від входу. На залі панував взірцевий лад і порядок, що його берегли пластуни і пластунки в одностроях, під загальним наглядом п. Гната Марчака з Об'єднаного Комітету. При вході на залю учасникам причіплювано відзначки з погруддям поляглого Командира УПА. Перші ряди місць були зайняті представниками організацій, деяких, як Червоний Хрест і Золотий Хрест, в одностроях, та бувшими вояками УПА. Між приявними була переважна більшість нової іміґрації, але й чимала кількість давнішої іміґрації і народженої тут генерації. Усіх їх привела та сама ціль: заманіфестувати свою єдність з українською визвольною боротьбою проти найбільшого ворога людства — московського большевизму та віддати пошану героєві тої боротьби, ген. Чупринці-Шухевичові.

ДУХ ПОЛЯГЛОГО КОМАНДИРА

Здавалося, що впродовж цілої маніфестації, в залі був приявний дух поляглого Командира УПА, велике погруддя якого стояло на високому постументі посередині сцени. По його обох боках свіжі цвіти, а перед ним — між схрещеними прапорами — Упівська шапка та відзначення. За постументом приміщено українські і американські прапори місцевих організацій. Почесну сторожу біля погруддя Командира держали бувші вояки Дієвої Армії УНР, УГА, УСС та УПА. Все на синьому тлі полотнища за сценою справляло незабутнє враження, як піднеслася куртина і після кількох хвилин гробової тиші на сцену почав виходити чоловічий хор „Думка", що започаткував маніфестацію американським і українським гимнами.

ДМИТРО ГАЛИЧИН З'ЯСОВУЄ ПРИЧИНИ І ЦІЛІ МАНІФЕСТАЦІЇ

Голова постійного Об'єднаного Комітету українських організацій міста Ню Йорку, адв. Микола Гаврилко, в короткому слові в англійській мові — представив зібраним голову маніфестаційного метрополітального Об'єднаного Комітету, головного предсідника Українського Народного Союзу і першого заступника голови Українського Конґресового Комітету Америки, Дмитра Галичина, що в півгодинній промові — з'ясував ідейно-політичні причини і цілі маніфестації, надаючи їй відразу відповідний тон. „Ми зібралися з приводу великої, надзвичайно важливої події, що трапилася в житті українського народу цього 1950-го року. Раннім ранком — говорив Д. Галичин — в неділю 5-го березня, упав на полі слави в боротьбі з московсько-большевицьким наїзником славної пам'яти командир УПА, генерал-хорунжий Тарас Чупринка — Роман Шухевич. Упав командир такої армії, що по закінченні другої світової війни одинока була свідома того, що хоча знищено нацизм та імперіялістичну Німеччину, то залишився ще комунізм, осталася імперіялістична Москва, яка стане найбільшим ворогом людства. Тому ця легендарна УПА не зложила зброї, але вже п'ять років після закінчення війни веде затяжну, криваву боротьбу з червоними енкаведистами і буде її вести так довго, аж поки не розвалиться московська тюрма народів і на її місці повстануть вільні національні держави, між якими гідне місце займатиме вільна і незалежна Україна". — Бурею оплесків приявні відповіли на це твердження. Промовець згадав про попередні подібні маніфестації, якими американські українці вшановували героїв української визвольної боротьби, між якими тепер в українському Пантеоні перше місце займатиме безсмертної слави командир УПА, ген. Тарас Чупринка. На заклик промовця приявні маси повстанням з місць та хвилинною мовчанкою вшанували його пам'ять. В тому часі та при жалібних звуках сурми, двох бувших вояків УПА зложили лавровий вінок перед постументом свого колишнього командира в героїчній боротьбі за волю України. Це був найбільш хвилюючий фрагмент в цілій маніфестації. Д. Галичин продовжував свою промову. Нав'язуючи до слів одного англійського новеліста, який твердив, що теперішній зматеріялізований світ найбільше потребує героїв і, якщо їх нема, він повинен витворити їх в своїй уяві, промовець твердив, що український нарід не потребує творити тих героїв в своїй уяві, бо вони, дійсні герої, переходять перед ним в безконечній черзі. У першому ряді цих героїв тепер стоятиме ген. Чупринка. „І коли безнадійність огортатиме український нарід в тяжких хвилинах його життя, коли зневіра і сумніви закрадатимуться в його серця, — тоді перед його очима стоятиме світлий образ Романа Шухевича, який закликатиме нас продовжувати визвольну боротьбу аж до повної перемоги." — На прикладі перемоги маленького колібра надуруту, найбільш їдовитої гадюки в бразилійських пралісах, промовець доказував логічність майбутньої перемоги героїчної УПА над московсько-комуністичним гадом. Д. Галичин закінчив свою промову висловом віри, що прийде час, як в міжнародному трибуналі нового Нюрнберґу, який засудить московсько-большевицьких злочинців з Кремля на ганебну смерть через повішення, засідатиме вже теж український суддя, який пригадає світові всі злочини, поповнені окупантами над українським народом і тоді в пантеоні безсмертних України спочинуть тлінні останки Тараса Чупринки на вічну славу героїчної української нації.

(Закінчення на стор. 3-тій).

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП В КОРЕЇ ПРИПИНИВ ПОХІД АЛІЯНТІВ

Токіо, 27. листопада. — Сильний протинаступ комуно-китайських військ на західному секторі корейського фронту, що почався вчора рано, припинив похід аліянтських військ до корейсько-манджурського кордону, що почався два дні раніше генеральним наступом американських, південно-корейських та інших сил Об'єднаних Націй. Комуністичний протинаступ, що продовжувався сьогодні вранці, почався на довжині 25 миль на правому крилі аліянтського фронту між Йонґвон і Токчон головно проти південно-корейських військ, на підмогу яким вирушили негайно з'єднання американської Кавалерійської дивізії. В першому розмаху протинаступу комуністи здобули около 12 миль терену, відтинаючи деякі менші з'єднання аліянтів від головної фронтової лінії. Аліянтські війська, натомість, продовжують похід вперед на лівому крилі. На східному секторі фронту південно-корейські війська, що вчора увійшли до міста Чонґджін, негайно почали дальший похід до корейсько-сибірського кордону, здобуваючи дальших 8 миль терену і є ще около 50 миль від кордону. Вони майже не натрапляють на ворожий опір. — Хоча в деяких військових колах теперішнє положення на західному фронті називається критичним, з кол зближених до головної квартири ген. Мек Артура не висловлюється під цим оглядом занадто великого песимізму, стверджуючи, що евентуальність комуністичного протинаступу передбачувано ще заки почалася остання аліянтська офензива. Проте, і тут висловлюється сумніви, чи аліянтам пощастить закінчити війну до Різдв'яних свят, як це заповідалося з початком наступу. Під час вчорашніх боїв взято в полон 200 китайців на фронтовому секторі Другої Дивізії. Південно-корейські війська, що під ударами китайців відступили на правому крилі західного фронту, почали негайно перегрупування, приготовляючись до нової акції. З огляду на несприятливі атмосферичні умовини, аліянтська авіяція вела тільки обмежену акцію.

МАСОВІ ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНІ САБОТАЖІ В КИТАЮ

Гонґ Конґ, 27. листопада. — Комуно-китайська пресова аґенція повідомляє про підготовку „великих кадрів господарської безпеки", завданням яких має бути головно охорона фабрик та інших господарських центрів перед щораз частішими і сміливішими саботажами „контрреволюційних елементів". Саботажі, як виходить з повідомлення, тепер найбільше поширені в Манджурії, звідки ведеться комуністична інтервенція в Кореї.

МОЖЛИВІСТЬ КОМУНІСТИЧНОЇ ІНВАЗІЇ НА СІЯМ

Банґкок, Сіям, 27. листопада. — Рівночасно з інтервенцією проти Об'єднаних Націй в Кореї та інвазією на Тибет, комуністи в останньому часі почали сильну пропаґандивну інфільтрацію в Сіямі, що, звичайно, попереджує й саме „визволення". Московські і комуно-китайські газети проголосили „манifест центрального комітету комуністичної партії Сіяму, в якому гостро осуджується теперішній уряд та закликається до „спільного національного фронту" селян, робітників, студентів, інтелектуалів і купців для посилення боротьби проти „американського імперіялізму" в Азії.

- **Західно - аліянтська розвідка** стверджує, що зорганізована під маскою „народної поліції" комуно-німецька армія не є для Совєтів досить „благонадійною" і цьому фактові треба завдячувати, що большевики ще не почали аґресії на Західну Німеччину.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В О.Н. ДОМАГАТИСЬМЕ КОМУНО-КИТАЙСЬКИХ ВИЯСНЕНЬ

Лейк Соксес, 27. листопада. Комуно-китайська делеґація, яка тількищо прибула до Ню Йорку, щоб взяти участь в дискусії на тему положення в Кореї і щодо Формози, мусітиме відповісти на 20 окремих запитів, що їх для неї приготовив американський представник Ворен Р. Остин. Засідання Ради Безпеки з участю комуно-китайських представників відбудеться сьогодні після полудня. Не є теж виключене, що вже в передполудневих годинах ця делеґація візьме участь в нарадах Політичного Комітету Генеральної Асамблеї О. Н. Стверджується, що запрошення комуно-китайського уряду до участи в дебатах О. Н. в справі Кореї і Формози викликало хвилю протестів в Злучених Державах і навіть в Британії, бо це вважається угодовством з аґресором, що тільки може заохотити до дальших актів аґресії.

СОЦІЯЛІСТИ ПЕРЕМАГАЮТЬ ТЕЖ В БАВАРІЇ

Франкфурт, 27. листопада. — Після перемоги соціял-демократів у виборах у Вюртемберґ-Баден і Ессе попередньої неділі, ця сама партія здобула сильну перевагу теж в Баварії у вчорашніх виборах. Перемога соціялістів зокрема інтересна для західних аліянтів, бо вона базується на опозиції німецького населення до ремілітаризації Німеччини та включення її в загально-европейську оборону на встановленій західними аліянтами базі, хоча соціялісти не є проти німецького озброєння як такого. У вчорашніх виборах соціялісти здобули в більших містах, зокрема в Нюрнберґу, майже половину всіх голосів, виказуючи теж поважні здобутки в цілій Баварії. Неповні ще підсумки голосування виказують 27% голосів для соціялістів, 25% для християнсько-соціяльного Союзу і 16% для баварських сепаратистів. В порівнянні з минулорічними виборами, соціялісти здобули 8% голосів більше.

В СВІТІ

- **Національно-китайська воєнна** фльота почала обстріл кількох прибережних островів, зайнятих комуністами.
- **Еспанська пропаґанда знову ви**двигнула претенсії до Ґібральтару, називаючи його еспанською територією.
- **Чотиристатисячна комуно - ки**тайська армія в Манджурії вислала нові підкріплення для корейських комуністів.
- **Большевицький трибунал в** Східній Німеччині засудив дальших трьох „свідків Єгови" на досмертне ув'язнення, закидуючи їм шпигунство в користь Америки.
- **Югославія провірює становище** своєї невтральности на випадок нової світової війни. Маршал Тіто дав недвозначно до зрозуміння, що Югославія боротисьме проти „кожного аґресора", звідки він не походив би.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ЯСНО Й ВИРАЗНО"

Американські поляки скріпляють свої сили, щоб помогти Польщі визволитись з-під „влади зрадників і продажних осібняків", наставлених Москвою. В своїй резолюції, яку принято на нарадах Верховної Ради Американської Польонії, які відбулися в Вашинґтоні в днях 17 і 18 листопада, сказано: „Не спочинемо, поки не буде повернена Польщі воля".

Головним завданням американських поляків, як виявляється з цеї резолюції, є тепер припильнувати, щоб президент Злучених Держав та Конґрес уже раз висказались у справі Польщі „ясно й виразно". Але, щоб так сталось, говориться в резолюції, треба полякам на еміґрації виступати зорганізовано й згідно й визнати тільки один політично-державний центр. Таким центром визнав Конґрес Американських Поляків спертий на головні політичні партії „Уряд президента Річи Посполитої у Лондоні", який „символізує неперерване існування Польської Річи Посполитої". Але як тільки польський нарід визволиться з комуністичної неволі і стане суверенним, тоді вже зможе „сам вибрати собі провідників і сам накреслити свою політичну програму". Конґрес Американських Поляків ствердив, що розбиття поляків на еміґрації на різні „групи" і „центри" дуже шкодить польській справі на міжнародному полі. Це розбиття є теж причиною, що еміґрація не є для краю „відповідним знаряддям у визвольній боротьбі". Звідси домагання обовязкової ліквідації „політичної кризи еміґрації", як передумови успіху дальшої політичної акції.

Конґрес Американських Поляків, поставив цілий ряд домагань до американського уряду та Об'єднаних Націй в польській справі, а в тому і таке: „До польської держави мусять повернути безправно загарбані Совєтами Східні Землі з відвічними польськими містами, Вильном і Львовом".

Нюйорський „Нови Сьвят" повитав наради та резолюції Конґресу Американських Поляків в статті п.н. „Не буде розбиття Польонії", заявляючи, що хоч ще інує група, яка не може „відрізнити світу тоталітарного від світу демократичного" і є „льояльною особам, вирікаючись льояльности засадам", то проте „розбиття не буде".

Отже американські поляки добре розуміють, з якою польською репрезентацією треба їм підходити до американського уряду і Конґресу, як теж до Об'єднаних Націй, щоб могти доп'яти своєї політичної цілі. Сліпотою і нерозумом є тільки такі їхні цілі, як домагання звороту Львова чи Вильна. Та тут вони певно програють в американській опінії й на міжнародному полі тільки тоді, коли і ми, американські українці, сповнимо супроти України та українського народу свій обов'язок у такий спосіб, як це роблять американські поляки щодо Польщі. Теж і нам мусить стати „ясно й виразно", що цілій українській еміґрації треба визнати за кордоном один політичний центр, який „символізував би неперервність існування Української Держави", поваленої насиллям, чужою агресією. Таким центром є Українська Національна Рада. Вона перша має пильнувати соборности українських земель, як теж піднімати голос, коли появляються офіціяльні заяви якихось поважних політичних кол, що дораджують новий поділ України та нову грабіж її земель. Знов же Український Конґресовий Комітет в Америці попре цей голос перед урядом і американським громадянством, домагаючись—як і до цього часу—визволення України, територіяльно соборної, а духом демократичної, як передумови тривкого й справедливого миру. Теж і це повинно бути сказане урядом—ясно й виразно.

БЕОҐРАД І МОСКВА

Після довгих взаємних обвинувачень комуністичних країн, які пірвали звязки між собою, тобто між Совєтською Росією й Югославією, прийшов час, що колишній васаль Москви, югославський маршал Тіто, одверто мусить признати, що вороття нема. Це виявилося в промові Мілована Діласа, голови пропаґанди, на адресу кремлівських диктаторів. Ділас це один з чотирьох людей, які творять найближче оточення Тіта, отже його слова треба вважати за вияв думки самого маршала. Промова, яку передав у вимках Кастон Кобленц, беоґрадський кореспондент щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн, вказує на непримиренність юґославського диктатора до кремлівського диктатора й її треба вважати за дуже важливий причинок до зрозуміння причин остаточного зірвання звязків між колишніми приятелями. Текст промови буде теж історичним документом, який добре характеризує режим, перед яким дрожать вільні народи теперішнього світу.

Урядовий орган режиму Тіта, часопис „Борба", містить цю промову Діласа в двох частинах під спільним заголовком „Есенція Совєтського Союзу". Передані в англійській мові вимки звучать в українськім перекладі так:

„Не тільки кожний марксист, але теж і кожний буржуазний політик і кожна звичайна людина може бачити, що це таке Совєтський Союз.

„Замість інтернаціоналізму і братерства та рівности, прийшла націоналістична темрява, окупація і поневолення шости цивілізованих европейських держав, вивласнення їх мастків, приготування до агресивної війни, нібито проти капіталізму, а на ділі на те, щоб забезпечити Совєтському Союзові грабіж і нові землі.

„Замість щасливого життя для працюючого люду, приходить сіра ментальність; оскаженілий, нелюдський і алькогольний вибух ошуканчого щастя; несамовитий і цілковитий гніт залізного запятка; шпигунство, яке просякнуло найніжніші клітини суспільства — відносини між чоловіком і жінкою, батьками й дітьми... у такий спосіб, якого досі не знає людська історія.

„Мілкі і тривіяльні брехні й демаґоґія і на театральний лад переводжені судові розправи, як це колись роблено з єретиками й чарівницями, пляновані на те, щоб ошукати простих, звичайних людей; брехні й наклепи всюди й на кожного".

До того додав ще Ділас, що боротьба між Беоґрадом і Москвою є більше непримиренна ніж боротьба між капіталістичним „деспотизмом" і пролетарською демократією.

Від себе додає кореспондент таку замітку:

„Досі югославська Комуністична партія, яка твердить, що вона притримується засад Маркса й Леніна, нападала совєтських провідників як „ревізіоністів" марксистсько-леніністичної доктрини. Ділас назвав їх тепер просто „ворогами" комунізму. Він сказав, що Совєтський Союз є „монструальним навіть у порівнянні з буржуазною демократією".

Іван Кедрин.

Менше сварні, як мови про неї

Це дуже небезпечно вмовляти в когось хворобу, якої нема. Наприклад: прийде чоловік до дому у доброму, погідному настрої, готовий до найдальших компромісів на родинному ґрунті. За 5 хвилин чує від своєї жіночки: „Ти чомусь сьогодні дуже нервовий". Чоловік здивовано заперечує. Але жіночка, переконана, як усі жінки у світі, що вона знаменитий психолоґ, за 10 хвилин каже знову: „Чому ти такий нервовий? Що сталося?" Ви вже легко подратовані відповідаєте ще спокійно, що нічого не сталося і ви в дуже доброму гуморі. Але коли впродовж наступної години почуєте ще тричі про свої погані нерви, то дійсно тратите над ними панування і тільки від ступня вашого доброго виховання чи підсвідомих нахилів залежить, чи станете лаятися, бити тарелі чи вхопите за капелюх і вибіжите з хати, вспокоїти нерви на свіжому повітрі. Або другий приклад: Зробіть змову з кількома приятелями, щоб одного спільного знайомого стрічати впродовж найближчого місяця завжди тим самим стурбованим запитом, чому він так похудів. Запевняю вас, що коли б той предмет невинного жарту мав здоров'я бичка і був округлий обличчям як кавун, за місяць зблідне і схудне та піде питати лікаря, чим він хворий.

Від якогось часу рішуче забагато говориться про сварні між українцями. Коли б це твердили лише вороги, то можна б махнути рукою і пояснити собі цю їх поведінку їх побожним бажанням: щоб українська громада була якнайбільше і найосновніше внутрі розсварена і якнайскандальніше цю свою розсвареність назверх проявляла. Але — на превеликий жаль — ці голоси лунають із сторінок власної таки української преси. Їх, очевидно, завзято із насолодою передруковують та роздувають наші „приятелі" і вони, безумовно, заважили теж на деяких зворотах останнього звернення діячів і боєвиків із української землі, де говориться про таке розсварення внутрі української громади поза рідними землями, що його рішуче нема. Отже: не тільки тому не треба кричати про наші сварні, що це тактично зле і шкодить українській справі, але ще й тому, що воно минається з дійсним станом речей.

На цю тему вже писалось і на сторінках „Свободи", але — видко — треба раз-ураз втовкмачувати ці правди людям, які або повірили леґенді, або просто надто ліниві чи вигідні, щоби провірити факти і призадуматися над їхнім істотним значенням. Українська політична еміґрація в Европі була політично розпорошена і розсварена в рр. 1945-47. Створення у липні 1948 р. Української Національної Ради з об'єднанням на одній широкій принциповій політичній плятформі всіх існуючих на політичній еміґрації політичних груп і таборів, за винятком одної, що — зрештою — заявила льояльну критику, поклало край тому періодові розпорошення і розтічі. І сам цей період найбільшої сварні був також зовсім природний і неминучий: 1) підчас війни, в умовинах німецько-гітлерівської окупації і рідних земель і майже всієї Европи, де лиш були поважніші українські скупчення, ніяке зорганізоване українське політичне життя було неможливе, хіба у підпіллі; 2) із програною центральних держав Европи заломився ввесь світ тієї ідеолоґії, яка полонила була цілі европейські народи і просякла в усі громадянства, а тим паче мусіла захоплювати частину українського громадянства в умовинах життя під Польщею; 3) на еміґрації опинилися раптом поруч себе не тільки різні колишні „партійці", але передусім живі люди з усіх можливих кінців України, виховані в зовсім інших політичних і культурних кліматах і вони мусіли щойно взаємно пізнаватися та шукати не так спільної політичної мови, як спільного підходу до всіх проблем української культури і політики. Що ці хаотичні відносини тривали аж три роки, то це було зле. Але вони мусіли бути і вони безповоротно скінчилися, не відроджуючись навіть тоді, коли скількість політичних груп, охоплених Національною Радою, змаліла — на жаль — ще на одну.

Але навіть в отому безповоротно-минулому часі українська політична еміґрація виказувала подиву гідну одноЗгідність в усіх найважніших і найосновніших питаннях, таких, які саме становили і подекуди ще по нинішній день становлять підставу для сварні внутрі інших політичних еміґрацій. 1) У підході до Польщі і Росії не було і нема ніяких різниць поглядів між усіми існуючими в Европі та в усьому світі українськими групами і таборами; 2) питання соборности і суверенности української держави в майбутньому є поза всякою дискусією; і 3) всі без вийнятку існуючі українські політичні групи й табори та всі українські громади в усіх країнах світу орієнтуються виключно на світ демократії, зокрема й особливо на Зл. Держави. Українська політична еміґрація, що постала внаслідку останньої війни, була єдиною серед усіх різно-національних еміґрацій, яка не мала у себе „зміновіховців", себто охочих признати совєтський уряд в Україні і співпрацювати з ним. Єдиним вийнятком були нечисленні „радянофіли" в Зл. Державах і Канаді, але хід міжнародніх подій і протверезіння серед загально-американського радянофільства знівелювало і це явище, чого видимим знаком була напр. остання конвенція Укр. Робітничого Союзу та радикальна санація його пресового органу.

Очевидно, нема в українській громаді в Европі ні в Америці ідилії. Нездоровим явищем є існування напр. двох націоналістичних таборів тієї самої назви, нездоровим явищем є дивне суперництво за репрезентацію воюючої України. Але ж знову: це явище прикметне всім революційним рухам в історії усіх народів, що революційні організації переживають щораз нові внутрішні кризи і розлами.

Позатим, розпад на ідеолоґічні групи й табори, суперництво між ними, суперечки за методику діяння і за форми та способи діяння — це не є сварня! В усякому разі, це не така сварня, щоб її розголошувати і про неї стільки і так голосно кричати, як це дістається у нас. Зате „паки і паки" треба кричати і розголошувати: В усіх принципових справах існує єдиний і непорушний український фронт і кожний український патріот без уваги на свою групово-політичну приналежність, так само кожний американський українець, за вийнятком мінімального ще гуртка „зміновіховців", заступатиме перед кожним чужинцем те саме українське національно-політичне „Вірую".

Тому залиште крик про українську сварню виключно лиш нашим ворогам. Самі говорім про неї якнайменше, бо крик про неї лише сприяє її розвиткові.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

В грудні 1950 р. Одеський театр опери й балету покаже прем'єру нової опери композитора К. Данькевича „Богдан Хмельницький" за лібреттом В. Василелевської і О. Корнійчука. Постать Б. Хмельницького тепер широко використовується для ілюстрації тези Леніна про те, що Україна можлива лише в союзі з Росією.

З першого вересня знову розпочались виклади в республіканській партійній школі (Київ), призначеній для визначних діячів науки, літератури і мистецтва. 4600 осіб мають „добровільно" відвідувати цю школу, бо лише (як твердить совєтська преса) глибоке вивчення праць класиків марксизму-ленінізму розкриває шляхи для наукової і мистецької творчости.

За давно заведеним шаблоном по всьому СССР в тому числі й на Україні відбуваються масові мітинґи, які одноголосно схвалюють постанову Раднаркому про будівництво південно-українського каналу і каховської гідроелектростації. На зборах колгоспу імені Хрущова (Радехівщина, Львівська область) колгоспник тов. Мартинов (вже й в Галичині появляються колгоспники на „ов") заявив: „Я з великою радістю поїду на будівництво, що скоро почнеться на півдні України. Думаю, що так зроблять баґато наших колгоспників"

В Дніпропетровську будується новий двірець (вокзал) на місце знищеного в ході останньої війни. Двірець матиме декілька зал-почекалень, кімнату матері й дитини, ресторан, допоміжні приміщення.

В вересні, в Кам'янець-Подільській області відбулася кіно фестиваль документальних фільмів на сільсько-господарську тематику. Демонструвались фільми: „Сади і виноградники" „Кок-сагиз", „Чумиза", „Орошення в сільському господарстві" і т. ін.

В Києві відбулося дуже показове засідання президії академії наук УССР. На ньому віце-президент академії П. Погребняк зробив доповідь про організацію українськими ученими і фахівцями допомоги в здійсненні запланованих Раднаркомом нових будівництв в Куйбишеві, Сталінграді і Туркестані. Чи що побудують чи ні, а українських фахівців і робочу силу поженуть „в глуб страни", а на Україну навезуть нацменів і в першу черґу росіян. Так твориться „совєтський народ". Москва боїться, що український нарід в любу хвилину може вирватись з-під її опіки, і тому вдається до подібних заходів.

По всій Україні і СССР далі „шириться" рух за мир. Всі кричать під одну дудку. Совєтсько-російський композитор Д. Шостакевич в своїй (вірніше продиктованій йому політбюром) заяві між іншим пише: „Москва — надія всього людства, центр світової культури, де всі скарби літератури і мистецтва стали здобутком народу". (Л. Л.).

„ДЕЗЕРТИРИ ТРУДОВОГО ФРОНТУ"

В той самий час, як газети закликають до ентузіязму, вдячности, подвоєння і потроєння виконування норм, совєтська влада змушена боротися з „дезерцією з трудового фронту". В даному випадку урядові газети говорять про групу випускників київського університету, педагогічного інституту, уманського учительського інституту, які наважилися не поїхати до праці у ті місця, куди їх посилала державна адміністрація. „Після закінчення вузів, взявши командировку - призначення, вони не поїхали на місце роботи, а причаїлися і вичікують. Потім вони почнуть ходити по різних установах, шукатимуть далеких і близьких знайомих і родичів, щоб ті помогли їм осісти на зручних посадах", — пишуть газети. На Алтай, Далекий і Середній Схід їхати не хочуть.

Це про учителів. Але якщо „причаїлися" учителі, то чому б мали причаюватися інженери? Це і є „народній ентузіязм".

М. Сіверський.

Трагедія української літератури під совєтами

3)

Особливе місце серед розстріляних належить найвидатнішому письменнику української літератури Григорію Косинці-Стрільцю. Народившись у 1899 році у бідній селянській родині на Київщині, він з вибухом революції пішов з Українською Армією, і перебував у її лавах доти, доки не потрапив до ЧеКа. Вийшовши з підвалів ЧеКа він, замість рушниці, взяв перо і увійшов в українську літературу, як людина, що міцно тримається української землі, і ніколи не була зачарована більшовиками.

„Ореш, а красних днів не бачиш, — говорить один з героїв Косинчиних оповідань. — була царизна — робили, прийшов совєт — робимо... Так і виходить: власть наша, і порядки нові, а все по-старому. Збулися великих панів, чорт наплодив дрібних, і п'ють, як п'явки"...

Г. Косинка глибоко вірив, що Україна не вмерла, і не вмре, що через трагедії і поразки українська нація збудує самостійну Українську Державу. Тому українські повстанці, антибольшевицька Україна, в творах Косинки не бандити, а герої, звитяжці-лицарі.

Наймолодшим з розстріляних був поет О. Влизько. Народився він у селянській родині 1908 року, з 1925 року О. Влизько починає виступати як поет і відразу звертає увагу радянської критики. У 1930 році поет відбув закордонну подорож. І в своєму репортажі про подорож він написав такі знаменні слова:

„Ми Москві ніколи не подаруємо того, що вона знищила нашого найславнішого гетьмана Івана Степановича Мазепу". Цього вже большевики не могли подарувати Влизькові і, назвавши його терористом, хоч він і ніколи ним і не був, розстріляли його.

Ще слід згадати з розстріляних таких критиків, публіцистів як М. Лебединець, Р. Шевченко, І. Терещенко, І. та Т. Крушельницькі та інших, як тих, що ніколи не покидали думки про незалежність української нації і за цю незалежність боролися.

З київської групи письменників були ще заслані у Сибір письменник Валеріян Підмогильний, що уславився своїми оповіданнями, а особливо романом „Місто", в якому він писав цілком одверто і нічим не завоальовуючи:

„Велике місто — це той багатоголовий спрут, що пожирає нашого селянина, його у поті запрацьовану земельку, його вишневий садок. Це не наше місто, а чуже..." Він вболівав душею, що наші міста замосковщені і немає шляху для нашої української молоді. Другий київський поет Михайло Драй-Хмара, був за режиму Єжова засланий на Далекий Схід під Владивосток, а потім на приіск „Партизан". В своїх листах він пише про свій побут на засланні і хоча була цензура листів, і все ніби то у його листах гаразд, але у кожному слові, у кожному рядку можна прочитати той жах, той подув смерти, що віяв над ним і тисячами таких як він.

У своїх листах він пише:

„24. 7. 1936.... Я живу в наметі з дерев'яними стінами, де розміщено 40 чол..."

„12. 12. 1936.... Морози тепер доходять до 50 ступнів (на американський термометр — приблизно втричі більше — М. С.)"

„18. 11. 1937.... Крижі мені болять. Я піднімав важкі відра і трохи повередив їх... Далі у мене потріскані п'яти..."

„16. 4. 1938.... Я дуже, дуже схуд. Запаси товщу, що відкладалися у мене на животі і грудях зовсім зникли. Груди — це шкіра та кости: всі ребра видко"...

Ще в іншому листі до своєї родини, поет помираючи з голоду й холоду писав: „Я не можу тобі писати... я падаю на роботі, і тоді мене підвішують... Ноги опухли..."

У одному з листів (за 24. 5. 1937 р.) він передав один свій вірш, що малює невідрадний настрій його

... І знову побачив мури
ці сумні,
і клаптик неба, розп'ятий
на гратах,
і нездрімане око у вовчку...
Ні, ні, на вороних мені
не грати:
а в кам'янім, у кам'янім
мішку.

Ще були заслані у далекі сибірські табори на різні терміни такі видатні київські поети і письменники як старої так і нової, уже радянської, генерації, як поет Микола Филянський, прозаїк Василь Вражливий, поет Володимир Ярошенко, поет Василь Бобинський, що сам походить з Галичини, але послухавши облудної радянської пропаганди про цілковиту вільність національного життя у Радянській Україні, повірив цій пропаганді, приїхав на Україну і став жертвою більшовицьких брехень.

Серед київських письменників, що були репресовані більшовиками і заслані у табори, слід згадати відомого письменника Володимира Гжицького, що сам походив з Галичини і який дав українській прозаїчний твір—роман „Чорне озеро", про національне життя у Радянському Союзі, показавши на прикладі далекого Алтаю, національно-культурне будівництво України, де панувала зверхність російської культури, а російські письменники рахувалися „старшим братом".

Устами одного з героїв свого роману він говорить:

„Ваш російський націоналізм з'їдає наше відродження Алтаю. Звичайно йому всі карти в руки, бо він є у привілейованому стані..." В. Гжицький у своєму романі підкреслював значіння розвитку національної культури такого навіть відсталого краю, як Алтай. Звичайно, цього аніяк не могли стерпіти окупанти-більшовики і постаралися знищити цього талановитого письменника, заарештувавши його і заславши на далеку північ.

Багато ще інших поетів і прозаїків, що перебували у Києві, було знищено більшовицьким терором і по них і сліди загубилися.

На той час, як проходив розгром „дрібно-буржуазного Києва", у столиці України — Харкові (він до 1934 року був столицею України, а потім столицю було перенесено до Києва, який було генерально очищено від різних „буржуазних" елементів, хоча судові процеси над письменниками, політиками і науково-культурними робітниками не вщухали увесь час) також нищилася українська культура, низка науковців і письменників було заарештовано, а літературні організації розгромлено.

Найстарша літературна організація — спілка селянських письменників „ПЛУГ" була розгромлена у 1933-34 роках. Розгром її почався арештом голови цієї організації байкаря Сергія Пилипенка, якого було спочатку заслано у Мінусинськ (Сибір), а потім розстріляно. Потім були заарештовані і вислані поет Андрій Панів, Василь Мисик, поет Михайло Шульга-Шульженко, повістяр Гр. Яковенко, поет Майк Йогансен, О. Соколовський, автор істор. романів („Козак і воєвода" та ін., М. Горбань, літер. і літер. критики: Ю. Савченко, А. Шамрай, А. Лебідь, І. Миронець, Гр. Майфет, В. Щепотьєв (ще в 1929 р.), О. Гермайзе (істор. у 1929 р.), репресов.: Осьмачка (удавав божевільного, ночував на цвинтарях). крит. зацькувала Д. Гуменну і баг. інших.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

РЕЗОЛЮЦІЇ

УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ГЕН. ЧУПРИНКИ,

яка відбулася в Ню Йорку, дня 26-го листопада в Мангеттен Сентер від год. 1-ої до 5-ої та з участю поверх 5,000 українців, мешканців Ню Йорку, Бруклина, Асторії, Йонкерс, Джерзі Ситі, Нюарку, Елизабет та інших місцевостей метрополітальної округи.

Ми, американські українці різних політичних поглядів, віровизнання і територіяльного походження, — мешканці Ню Йорку і метрополітальної округи, що зібралися в цьому дні 26-го листопада 1950 р., для вшанування пам'яти головного команданта Української Повстанської Армії, ген.-хорунжого Тараса Чупринки — Романа Шухевича, який поляг смертю героя за волю України в боротьбі проти совєтсько-російського ворога людства, клонимо наші голови перед величністю цеї чергової жертви українського народу і стверджуємо, що:

1. Український нарід і його героїчна Українська Повстанська Армія продовжують безкомпромісову боротьбу за ті самі ідеали волі і народоправства, за які боролися і вмірали найкращі сини всіх волелюбних народів впродовж історії, за які кров свою проливали американські вояки в останніх двох світових війнах та за які вони боряться проти того самого ворога й тепер в далекій Кореї.

2. Український нарід, який від трьох соток років веде безперервну боротьбу проти російського імперіялізму всіх покроїв та який вже від 30 років є жертвою нещадного винищування, жорстокого народовбивства, терору, невільництва і безправ'я з боку совєтсько-російських окупантів, не складе зброї і не припинить боротьби, аж доки не здобуде належного йому права жити своїм вільним життям на своїй вільній землі в своїй народоправній державі.

3. Український нарід, що перший впав жертвою совєтсько-російського імперіялізму та поніс найбільші втрати в боротьбі проти нього, як і в боротьбі проти німецького нацизму, є сьогодні в першій лінії боротьби за мир, справедливість і перемогу демократичного світу і його цивілізації. Тим самим він заслуговує на всю можливу допомогу і піддержку з боку волелюбного світу зі Злученими Державами на чолі.

4. Зібрані на цій маніфестації американські громадяни українського роду вважають себе в праві прохати свій уряд у Вашингтоні, щоби він для добра та в інтересі цих Злучених Держав Америки і цілого волелюбного світу: а) поробив всі потрібні міжнародні заходи для провірення і виснення положення в Україні, яке сьогодні вважається одною з головних загроз для світового миру; б) поширив на український нарід, який бореться проти експанзії большевизму, Доктрину Трумана з усіми її консеквенціями; в) признав за українським народом та за всіми іншими поневоленими Москвою націями право на вільне життя в своїх незалежних національних державах, і зробив це передумовою американсько-совєтських відносин; г) визнав Українську Повстанську Армію збройною силою союзного українського народу і поробив з того практичні висновки.

5. Зібрані рішають вислати заклик до Об'єднаних Націй з осторогою перед прийняттям комуністичного Китаю в члени Об'єднаних Націй. Після явного виступу червоного Китаю проти збройних сил Об'єднаних Націй, допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй було б винагородою для аґресора, що приходять до Об'єднаних Націй з руками, сплямленими кров'ю.

6. Зібрані на цій маніфестації американські українці Ню Йорку і метрополітальної округи прирікають всю можливу тільки моральну і матеріяльну піддержку українським визвольним змаганням, виразником яких вважають: Українську Головну Визвольну Раду і Українську Повстанську Армію на українських землях, Українську Національну Раду на еміґрації та Український Конґресовий Комітет в Злучених Державах.

7. Зібрані на цій маніфестації закликають всіх українців, де вони не жили б та без огляду на їх партійно-політичні переконання, віровизнання і територіяльне походження, до об'єднання в одному спільному зусиллі для допомоги Україні в цій її затяжній боротьбі за волю і мир. Тільки так можна буде приспішити здійснення тих високих ідеалів, за які боровся і вмер генерал Тарас Чупринка — Роман Шухевич на чолі великої Армії Героїв, що як і він життя своє віддали, щоб жив і був вільний їх нарід, та щоб воля, справедливість і мир були в світі.

Ню Йорк, 26-го листопада 1950.

ЗВІДОМЛЕННЯ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

(Листопад 1950)

1. Приїзд Екзекутивного Директора до Німеччини

Дня 2 листопада 1950 р. прибув до міста Франкфурту Екзекутивний Директор д-р Володимир Ґалан і зараз слідуючого дня в приявності европейського Директора п. Михайла Радика відбув конференцію з представниками ДП-Комісії у Франкфурті та Високого Комісара для Німеччини п. МкКлой в справі приспішення переселення наших Д-П, членів Дивізії „Галичина", як і тих, які обставинами були змушені прийняти німецьке горожанство. В обох установах Екзекутивний Директор дізнався про те, що ДП-Комісія та Високий Американський Комісар мають велику шану для праці ЗУАДК-у та приобіцяли якнайдальше йдучу поміч на майбутнє.

2. Европейський Директор ЗУАДК-у Головою Допомогових Організацій

На зборах Допомогових Організацій, які відбулися в Мюнхені, дня 3 листопада 1950, вибрано одноголосно Головою Допомогових Організацій на рік 1951 европейського Директора ЗУАДК-у адвоката Михайла Радика. Це безумовно один із доказів, що европейське Представництво ЗУАДК-у втішається повним довір'ям допомогових організацій, які працюють на терені Німеччини.

3. Справа політв'язнів (кацетників) та воєнних інвалідів

В останньому часі вдалося відділові Суспільної Опіки при ЗУАДК-у виборoти право відшкодування для деяких українських політв'язнів (кацетників) та воєнних інвалідів.

ЗУАДК звертається до всіх заінтересованих у цій справі, які тепер перебувають в Злучених Державах або іншій країні, щоб вони негайно зголосили до ЗУАДК-у всі потрібні інформації на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, Inc., P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa, U. S. A.

4. Посилка пакунків

З огляду на строгий переглял пакунків, висиланих військовою поштою, прохаємо не висилати ніяких пакунків на поодинокі адреси наших робітників в Европі.

Управа ЗУАДК-у дуже радо поможе в пересилці пакунків військовою поштою, однак ці пакунки мусять бути висилані на адресу ЗУАДК-у за попереднім удобренням такої посилки управою ЗУАДК-у у Филаделфії.

5. Свят-Вечір для українських дітей

З нагоди наближаючихся свят Різдва Христового европейське Представництво ЗУАДК-у задумує устроїти ялинку для всіх українських дітей в додатку до харчів і товщу.

Прохаємо українське громадянство Злучених Держав надсилати негайно пакунки із солодощами (кенді) та забавками. З огляду на короткий час просимо поспішитися із посилками.

6. Висилка харчів і одягів

Виселення українських скитальців із таборів є в повному ході. Багато наших людей опинилося в невідрадному стані і негайна поміч в харчах, медикаментах та одягах є необхідна. Дирекція ЗУАДК-у рішила скористати з доброзичливості американського уряду та негайно вислати для нашого магазину в Мюнхені: 100.000 ф. спор. яєць, 100.000 ф масла, 100.000 ф. сира.

В додатку до цього є потрібна певна кількість цукру та інших продуктів, які треба закупити за готівку, як рівнож заплатити за транспорт продуктів, дарованих урядом Злучених Держав. Тому ще раз прохаємо ціле українське громадянство, усіх наших приятелів і членів, внести свої пожертви негайно, щоб допомога й переселенча акція не була здержана.

Пригадуємо, що усі пожертви зложені на ЗУАДК є звільнені від федерального доходового (федераль інком текс) податку, а посвідка ЗУАДК-у є офіційною посвідкою в цій справі.

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 1-шої).

КРИСТОФЕР ЕММЕТ ПРО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ И ІНШИХ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Черговим промовцем був добре відомий вже американський приятель визвольних змагань поневолених большевизмом народів, п. Кристофер Еммет, предсідник Ради „Коммон Коз", американської антикомуністичної громадської організації для здобуття і закріплення справедливого миру в світі. П. Еммет м. ін. твердив: „Нашою ціллю є воля для України та для всіх інших народів за залізною заслоною, включно з росіянами. Як довго ми того не досягнемо, так довго не буде миру в світі. Але ми ніколи того не досягнемо, якщо всі ті, які виступають проти тиранії в Кремлі, не об'єднаються. Ми мусимо забути наші минулі помилки і відложити майбутні розбіжності. Якщо анти-комуністична Америка з'єднається з усіми антикомуністичними націями, тоді всі народи сьогоднішнього Совєтського Союзу будуть звільнені. Тоді, і тільки тоді світ звільниться від загрози комуністичної аґресії і ми зможемо почати будову справді вільного і мирного світу". Ствердженням історичної заслуги ген. Чупринки в цій боротьбі за вільний і мирний світ, цей американський промовець закінчив свій виступ на українській протикомуністичній маніфестації.

МИКОЛА ЛЕБЕДЬ ПРО КОМАНДИРА І УПА

Микола Лебедь, якого предсідник маніфестації представив як одного з головних організаторів української повстанської боротьби і тепер секретаря Закордонного Представництва УГВР, почав свою промову коротким життєписом та характеристикою поляглого команданта УПА, вшанування пам'яти якого було головною ціллю маніфестації. Він говорив: — „Сім років керував ген. Чупринка безпосередньо визвольною боротьбою, з того шість років боротьбою з російським большевизмом. Як головний командир УПА, він вивів її на вершини героїзму і слави не тільки як армію українського народу, але сьогодні можна сміло сказати, як — хоч не признану ще формально — передову революційну армію того світу, що бореться за перемогу волі і демократії над російсько-большевицьким тоталітаризмом. Ген. Чупринка — продовжував промовець — це не тільки найбільший стратеґ повстанської визвольної боротьби в сучасних повоєнних роках, але заразом і державний муж України, в якого може найбільшою прикметою було вичуття реальних факторів сили, получених з вірою в силу українського народу". — Багато уваги промовець віддав характерові української повстанської боротьби, її розмірам і можливостям. Він підкреслив абсолютну соборність і всенародність тої боротьби, і в цьому її головна сила та її успіхи. Цитатами оригінальних документів бесідник ілюстрував свої твердження.

Інші твердження п. Лебедя: УПА проломила міт всесильности НКВД, МВД та цілої большевицької системи. УПА єдина збройно продерла залізну заслону і засвідчила перед цілим світом, що в СССР існує визвольна боротьба українського та інших поневолених совєтами народів. УПА та ввесь український нарід доказали, — що боротьба можлива навіть з таким безпощадним ворогом як російський комуно-большевизм. Воююча Україна веде боротьбу проти російсько-большевицького імперіялізму та проти накидуваної ним реакційної соціяльної системи. — Бесідник цитатами оригінальних документів характеризував солідарність з українським визвольним рухом інших поневолених народів, включно з поневоленими російськими масами. Наявність боротьби проти большевизму в поневоленій Україні потвердив промовець цитатом оригінального наказу міністра державної безпеки УРСР, ген. Ковальчука. Свій виступ п. Лебедь закінчив закликом: „Будьмо горді, що ми, українці, сини і дочки народу, який станув у передову лаву боротьби з російським большевизмом за вільне життя, за справедливість, правду, за мир у світі! Будьмо горді, що український нарід видав таких синів, як сл. п. ген. Чупринка-Шухевич і тисячі борців за волю! Будьмо горді за нашу безсмертну УПА"!

Ген. ЗАГРОДСЬКИЙ ВІДДАЄ ВІЙСЬКОВУ ПОЧЕСТЬ Ген. ЧУПРИНЦІ

Була незвичайно хвилююча сцена, як найстарший своєю рангою і один з найстарших віком генерал Української Армії, учасник і один з командантів українських збройних сил під час визвольних змагань в першій світовій війні, учасник Зимового Походу — Олександер Загродський, вийшов на сцену, щоб віддати військову почесть наймолодшому генералові, Тарасові Чупринці. Після коротких, палких слів про тяглість української визвольної боротьби за ті самі ідеали волі і миру, ген. Загродський підійшов достойно до погруддя поляглого ген. Чупринки, на хвилину перед ним зупинився, та, зробивши військовий зворот — відійшов зі сцени.

ПОНАД 3,000 ДОЛЯРІВ НА ВИЗВОЛЬНУ АКЦІЮ

Дальший перебіг маніфестації на кілька хвилин припинено і вміжчасі, на заклик голови Маніфестаційного Комітету, пластунки і пластуни та членки Самостійного Золотого Хреста зібрали між приявними їхні пожертви на визвольну акцію Українського Конґресового Комітету. Збірка, за неповними ще підрахунками, дала у висліді около $3,000.

БІЛОРУСЬКЕ „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"

Другу частину маніфестаційної програми відкрито привітами. Провідник маніфестації повідомив про телеграми і листи з висловами симпатій, що їх надіслали м. ін. сенатори Мек Мегон з Коннектикат, Грін з Ровд Айленд і Олександер Смит з Ню Джерзі, висловлюючи при цьому жаль, що були перешкоджені і не могли взяти в маніфестації особистої участи.

Симпатії та запевнення солідарности з українською визвольною боротьбою склав особисто від місцевих білорусинів і від американських приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів, білоруський поет і письменник, проф. Адамовіч. — Свою палку промову про спільноту історичної долі білоруського і українського народів та про їх освячену спільно пролитою кров'ю дружбу — проф. Адамовіч закінчив твердженням, що дух та ідеї Чупринки житимуть вічно, бо „Ще не вмерла Україна" і „Живе Білорусь".

М. ПІЗНАК: ВОЛЬНОСТІ, ЗА ЯКІ БОРЕТЬСЯ УПА, ГАРАНТОВАНІ АМЕРИКАНСЬКОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ

Зібрані маси народу справді маніфестаційними оплесками перервали виступ адвоката Михайла Пізнака, що з типовою йому експресивністю давав в англійській мові докази, що УПА та ввесь український нарід боряться за ніщо інше, тільки за ті самі ідеали і вольності, що їх гарантує американська Конституція. Публіка зокрема довго невмовкала, підтверджуючи оплесками заяву, що мануїльські і барановські не репрезентують українського народу, тільки його гнобителів. Звертаючись до приявних американських кореспондентів, — адв. Пізнак остерігав, щоби Злучені Держави і Об'єднані Нації не зробили сьогодні тої самої помилки з комуністичним Китаєм, яку вони зробили з большевицькою Москвою в 1933 році, визнаючи їх за свого рівнорядного між народного партнера. — „Ми зібрались тут, щоб виразно і недвозначно заявити, чого ми хочемо та що ми обстоюємо — говорив промовець. Ми обстоюємо те, що гарантує нам наша Конституція та за що боряться наші брати в Україні! Українська боротьба є справедлива і нашим завданням є дати цій боротьбі всю можливу моральну і матеріяльну допомогу!"

І. ВОВЧУК ПРО ІДЕЙНІ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ БОРОТЬБИ

Незвичайно глибоку змістом промову про ідейні основи очолюваної Українською Повстанською Армією визвольної боротьби сказав проф. Іван Вовчук, якого предсідник маніфестації представив як доцента високої школи, члена УГВР та одного з провідників українського націоналістичного руху. Проф. Вовчук до 1943-го року жив в підсовєтській Україні. Свої міркування проф. Вовчук почав від ствердження факту, що большевики на очах цілого світу вигубили поверх 13,000 самих тільки священиків. То ж не диво, що в проголошеному недавно „Зверненні" Воюючої України до української еміґрації на першому місці підписаний керівник підпольної Церкви в Україні. Останнє лихо в світі почалося, по думці п. Вовчука, з того, що алянти самі потоптали Атлантійську Хартію, під гаслом якої велася друга світова війна. Вони потоптали її у відношенні до поневолених Совєтами народів. У висліді, в світі почався ідейний хаос, бо Москва перебрала ініціятиву, як тільки вільний світ відступив від своїх принципів. І в цьому хаосі з ясними цілями і твердими ідейними підставами виступає Україна та її героїчний змаг не тільки проти червоного, але всякого імперіялізму. Чужого не хочемо, але свого не дамо. Зупиняючись довше на ідейній характеристиці українських змагань, промовець твердив, що цеї сили, нажаль, досі не розуміє або не доцінює ще західний світ, хоча на ній були пізналися німці, як її знає та найбільше боїться й Москва. — Проф. Вовчук видвигнув твердження, що власне з пізнання української сили та в противагу українським змаганням — гітлерівська Німеччина творили відомий рух Власова. Сьогодні ті самі спроби зустрічається і у вільному світі, як інші Болдиреви і Керенські намагаються творити такий сам власівський рух в обороні вічно грізної для світу російської імперії проти визвольних змагань поневолених нею — від віків — народів. Проф. Вовчук закінчив свій виступ ясним спрецизуванням цілей української визвольної боротьби, що можуть правити за універсальну ідею волелюбного світу. Чупринка і УПА перетворили в чин ідеї Шевченка, Лесі Українки. Україна не вперше в історії обороняє світ перед загладою. Як же дивно, що світ ще й досі не може цього зрозуміти та витягнути з того відповідні висновки. Бо тільки тоді, як будуть здійснені і закріплені ідеали вільної України, — світ зможе говорити про справжній мир і волю.

ЗАПИТ ДО ВСІХ ВІД ГЕН. П. ШАНДРУКА

Останнім з промовців на маніфестації був генерал Павло Шандрук, що перед маєстатом геройської смерти командира УПА запитував всіх: що зробив кожний з нас, щоб допомогти здійснити ті ідеали, за які боровся і згинув ген. Чупринка на чолі великої армії безіменних героїв? Що зробив кожний з нас, щоб допомогти збудувати величній храм української державности, за яку змагаються, борються і гинуть цілі покоління? Ясна відповідь на ці питання повинна бути — практичним вислідом цієї маніфестації.

РЕЗОЛЮЦІЇ, ЗАКІНЧЕННЯ

Серію промов закінчено ухваленням резолюцій, що їх в українській мові відчитав інж. Рак і в англійській мові адв. Гаврилко.

Хор „Думка" виконав ще пісню УПА „Вже досить мук" і Людкевича „Далека Ти, а близька нам". Гимном „Не пора" та коротким кінцевим словом Д. Галичина, закінчено цю величаву маніфестацію української єдности в допомозі визвольним змаганням українського народу.

ЗАКЛИК

ОБ'ЄДНАНОГО КОМІТЕТУ В СПРАВІ ЖАЛІБНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ ПАМ'ЯТИ ГЕН. ЧУПРИНКИ В ФИЛАДЕЛФІЇ

УКРАЇНЦІ!

Червоний московський терор дальше шаліє в Україні з непослабленою силою. Ціла Україна палає вогнем та спливає кровю Ваших рідних і знайомих, близьких і далеких!

Немає вже ні одної родини в Україні, яка не принесла би когось в офіру червоному сталінському молохові, якому на ім'я **російський імперіялізм!**

Не одна мати вмивається гіркими сльозами, не один Ваш брат чи сестра виглядають своїх батьків, не один батько конає десь в далекій, холодній півночі Сибіру, гнилих підваллях НКВД-івських катівень чи в заводах виконує надлюдські норми каторжних робіт. Ваші білі хати, замаєні садами, які Ви залишили, виїжджаючи в далекі світи, зруйновано, а їх мешканців запроторено в новітну панщину, сто разів гіршу як колись. Обгорілі димарі Ваших хат стоять як сумні свідки колишнього радісного життя Ваших безжурних літ. **Ціла Україна залита кров'ю і сльозами! Ціла Україна стогне в сталінському ярмі!**

Багато із Ваших рідних і знайомих большевицькі сатрапи вимордували, а кости їх розкидали по ярах і дебрах, щоби затерти сліди ганебного злочину. Ніхто не знає, коли і де поховано їх! Навіть ті, що остали ще при житті, не можуть поставити хреста на їх могилі, щоби помолитися на ній за спокій душі, бо лютий, кривавий кат зрівнав їх із землею.

Червоний московський кат не завагався наложити свою криваву руку навіть на українські церкви по цей і той бік Збруча, ті церкви, в котрих молилися Ваші батьки, Ви і Ваші діти, а священиків, враз з митрополитами та єпископами, які заносили молитви до Всевишнього Престолу, вимордував, або запроторив в далекий Сибір. На їх місце кровожадний Сталін поставив коло престолів НКВД-івських посіпак в церковних ризах.

До неба о пімсту кличуть мільйони тих, які сконали в судорожних муках від голоду, в країні „ясного сонця" Кремля, а яких трупи валяються по смітниках, бо це було навіть кому похоронити їх.

Злочинів, які нанесла і наносить червона імперіялістична Москва українському та всім поневоленим народам, неперечислити нам, як і не зміряти брехні, яку голосить вона перед світом про „щасливе життя" в СССР.

Сьогодні ввесь український нарід стоїть знову в глибокому смутку над свіжою могилою Головного Команданта УПА генерал-хорунжого Тараса Чупринки-Романа Шухевича-Р. Лозовського-Тура, Голови Генерального Секретаріяту УГВР, Генерального Секретаря Військових Справ УГВР, та Голови Проводу ОУН на Українських Землях, що згинув в боротьбі за волю України.

УКРАЇНЦІ!

Невже ми можемо дивитися байдуже на всі ті злочини? Невже не зворушують нас ті жертви, які приносить український народ у нерівній боротьбі?

Ні! Ми не можемо стояти зі заложеними руками та приглядатися спокійно як течуть ріки крови і сліз наших братів! Ми мусимо перед цілим світом здерти заслону з огидної червоної потвори, та вказати на всі ті злочини, яких завдає Москва українському народові! Цього вимагає від нас пролита кров, цього вимагають від нас ті, які конають в московській тюрмі народів, бо їх уста закнебльовані п'ястуком НКВД-івських посіпак, їх стогін не доходить до вух свободолюбного світу. Очі катованих братів, в передсмертних судорогах звернені на нас. **Нашим святим обов'язком є розкрити вільними устами перед цілим світом всі злочини Кремля та вказати на ту загрозу, яку готує Сталін цілому культурному світові.**

Об'єднаний Комітет Національних Організацій міста Филаделфії влаштовує в неділю, дня 3 грудня, 1950 в год. 6-тій вечором в залі „Тавн Голл" **Жалібну маніфестацію** з приводу геройської смерти сл. п. ген. Тараса Чупринки-Р. Шухевича, на яку будуть запрошені представники американського політичного світу та представники преси.

Хай в той день не буде між нами ні одного -ої українця-українки, що своєю участю не задокументували би перед цілим світом своєї національної єдности з Воюючою Україною, з цілим українським скривавленим народом!

Наша масова участь буде найкращим доказом нашої національної єдности, а заразом спонтанним виявом всенаціональної волі українського народу до самостійного державного життя!

Приходіть в той день масово не лише самі, але кличте зі собою тих, до яких не дійде наш голос.

Ми віримо, що наш поклик не буде байдужий нікому, кому дорога справа України!

Хай наш голос буде могутнім голосом наших катованих братів!

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. ФИЛАДЕЛФІЇ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, ІЛЛ

Представництво „Українського Конґресового Комітету" в Шікаґо

У ч. 230 „Свободи" з дня 4. жовтня ц. р. був поміщений допис з Шікаґо про віче в справах „Українського Конґресового Комітету" і „ЗУАДК-у", що відбулося в дні 17. вересня ц. р. При тій нагоді заторкнув дописувач також деякі справи з місцевого громадського життя, зокрема натякнув про брак організації „УКК" на терені Шікаґо. Цю замітку треба хіба взяти на конто непоінформованости недавно прибувшого дописувача, бо в дійсности, „УКК" на терені Шікаґо вже давно існує і провадить свою діяльність. Громадянство Шікаґо, не забуваючи про інші важні загально-народні потреби як „ЗУАДК" і ін., одно з перших зрозуміло вагу „УККА" і старалося іти назустріч його вимогам і наказам. Найкращий примір цього хочби й те, що на перший зазив Українського Конґресового Комітету Америки перед його Конґресом осінню м. р. громадянство Шікаґо, зокрема деякі наші бизнесмени і професіоналісти, передали через голову Ліґи Американців Українського Походження — п. І. Дужанського одну з поважніших пожертв на цілі УККА, що він як делегат передав на Конґресі у Вашинґтоні. Дехто з делегатів зложив безпосередньо поважніші датки.

Організаційно оформилося П р едставництво „УККА" в Шікаґо при Лізі Американців Українського Походження, що переняла на себе функції філії УККА, утворюючи окремий відділ. Цей спосіб організації як найбільш відповідаючий місцевим відновинам і передбачений статутом УККА — вибрали Збори делегатів (ок) організацій м. Шікаґо, що обєднуються в „Лізі Американців 'Українського Походження" — за порозумінням і згодою Централі УККА, що присилала своїх делегатів.

Та крім форми найважнішою справою є те, що УККА в Шікаґо розвиває працю згідно із вказівками централі, популяризуючи його ідеї при всякій нагоді, на вічах, в радіо, летючками і т. п. Одним із успішних вислідів цеї реальної праці — це систематично проводжена збірка на „Народний Фонд", що її веде окремий до тої цілі створений Представництвом УККА — Комітет збірки Народного Фонду, очолюваний головним радним УНСоюзу п-ном Т. Шпікулою. Дякуючи посиленій праці Комітету та його енерґійних збірщиків, які в числі поверх 30 добровільно приняли на себе цю працю, збірка на Народний Фонд дає останньо по 350 — 500 долярів місячно, а є всі дані, що Громадянство Шікаґа і околиці збільшить, а радше виконає поголовно свій обов'язок супроти Українського Конґресового Комітету Америки і треба вірити, що Шікаґо і околиця не заведуть покладених надій і так як на інші цілі, хочби ЗУАДК, будуть на одному із перших місць.

Та кромі того Представництво УККА не занедбувало й інших важних завдань, зокрема участь у переписі населення, о с в ідомно-пропагандивна акція при помочі радіо, летючок і т. п., а відтак окремих інтервенцій голови Ліґи у конскрипційних властей у поодиноких випадках недостатнього функціонування конскрипційних органів, дальше участь у акції сен. Лімена у справі народовбивства і т. п. В потребі на прохання централі УККА висилала організація УККА в Шікаґо своїх делегатів на збори УККА в ісших місцевостях, виручаючи централю, якій з уваги на велику віддаль і кошти не було вказане висилати безпосередньо делегатів.

У згаданому дописі є теж згадка про поверх 60.000 українців в Шікаґо. Хоч прикро, але в ім'я правди приходиться ствердити, що цифра ця перебільшена і леґенда про х-тисячну нашу громаду, що так часто покутує у балачках менше обзнайомлених з подійсним станом не має на жаль обоснування. Ці перебільшені підрахунки про наш стан посідання і зв'язані з тим претенсії і калькуляції своїх і чужих — робили нам вже у минулому і готові робити дальше замість користи — шкоду і злу опінію зокрема між чужинцями. Наші намагання устійнити по можности бодай приблизне число нашої розсіяної на великому терені Шікаґо громади, дають у висліді при найкращій волі і оптимізмі — цифру, що стоїть позаду тої, що її назвав дописувач.

Є тут щоправда групи людей, що походять з українських етноґрафічних територій, а які називають себе карпаторосами, малоросами, буковинцями і т. п. Поминаючи одначе те, що їх до української громади годі, на жаль, причислити, щодо їх кількости не можна мати занадто перебільшене поняття.

При тій нагоді треба підкреслити, що притягнення бодай частини названих людей до нашої організованої громади, було б незвичайно вдячним полем для новоприбулих — уроженців тих частин української території, звідки походять названі вгорі люди, що називають себе всяко, тільки не українцями, зглядно українського походження.

При тій нагоді слід підкреслити теж цю обставину, що Ліґа Американців Українського Походження в Шікаґо приняла на себе обов'язок покривати конечні видатки зв'язані з діяльністю УККА на місці, заощаджуючи в той спосіб гроші УККА, як теж дала безплатне приміщення. Підперти працю УККА в Шікаґо, байдуже якими способами, це важний обов'язок шікаґівської громади. Не треба, думаємо, і згадувати про обов'язок зложення податку на Народний Фонд, що на нього так великі надії покладаємо і так багато хотіли б бачити виконаної праці, а покищо так мінімально його загал наш матеріяльно споміг. Заки скажемо слово критики, перевірмо в першій мірі, чи ми, наші близькі і знайомі — на яких маємо вплив, виконали цей обов'язок.

Зокрема витатимемо жертвенних і енерґійних громадян (ок) в рядах збірщиків, щоби можна було перед упливом цього року зібрати від всеї розсіяної нашої громади наложений податок на Народний Фонд. Потрібні квітарі, присланi Централею УККА в Ню Йорку для збірки Народного Фонду на терені Шікаґо і околиці, можна дістати в домівці „Ліґи Американців Українського Походження" в Шікаґо, при вул. 2247 W. Rice-st. в часі її дижурів. Тамже можна теж складати податок на „Народний Фонд".

За „Ліґу Американців Українського Походження в Шікаґо — Відділ Українського Конґресового Комітету Америки: Іван Дужанський і Василь Іващук.

За Комітет Збірки „Народного Фонду" в Шікаґо: Тарас Шпікула, Данило Заб'як, Катерина Гульчій, Володимир Децик.

ПОШУКУВАННЯ

Шукаю стрия **МАРЦІНА ЗІЛІНСЬКОГО**, або когось з його родини, з Налужа, повіт Теребовля, котрий виїхав до Америки ще перед першою світовою війною. Шукає Льонка Зелінська, замужна Керкоска.

L. K. KERKOSKA
819 — 4th St. N., Kenora, Ont., Canada

Родина **ЕВТУШЕНКО** Я. і Д. пошукує родину **ІВАНИЦЬКИХ** К. і З., які прибули недавно до U. S. A. до Дітройт. Просимо ласкаво, хто знає про них, або їх самих, подати свою адресу:

DARIA EWTUSHENKO,
223 Stimson St., Herkimer, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ КУПЦІ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

КОМУНІКАТ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Отсим подаємо до відома Українського Громадянства, що ґрупа українських купців, членів нашого товариства, розуміючи потреби українського культурногромадського життя та свідома обовязків українського купця супроти громади, рішила добровільно оподаткувати свої підприємства у висоті ½% **ВІД ЗАГАЛЬНОГО ОБОРОТУ НА УКРАЇНСЬКІ ЗАГАЛЬНІ ЦІЛІ.** Зложена сума і її призначення буде подавана до загального відома кожного місяця через пресу.

Це рішення обовязує нижче вичислені підприємства з днем 1-го листопада 1950 року.

В звязку з цим будуть припинені персональні товарові звороти (так звані премії) у тих підприємствах, в яких вони дотепер обовязували.

1) **СКЛАД МЕБЛІВ — М. Головатий** — 329 West Girard Ave.
2) **СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ І МОЛОЧАРНЯ — Новаківська-Ценко** ("Mary's Grocery") 832 N. Marshall St.
3) **ПЕКАРНЯ GOLDEN LOAF — Козачин** — 615 N. 3rd Street.
4) **„ОДЕСА" — (споживчі товари, городина, овочі) — Старух-Дейчаківський-Бойчук** — 997 N. Marshall St.
5) **„ТРИ ДРУЗІ" — (споживча крамниця) — Аннюк-П. В. Ткач** — 821 N. Marshall St.
6) **„ТОРГІВЛЯ" — (крамниця споживчих, молочних і мясарських товарів) — Антоня і С-ка** — 800 N. Marshall St.
7) **УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ — Лукавська** — 986 N. 7th Street.
8) **„БРОДИ" — (Споживчий Базар) — Ковальчук-Сохор- Батанчук** — 251 South St.
9) **„ЛУНА" — (споживча крамниця) — О. Бадуляк** — 4430 Germantown Ave.
10) **ПРОДАЖ ГОРЯЧИХ КОВБАСОК і Содової Води — О. Лукасевич** — 872 N. Marshall St.
11) **ЦЕРКОВНЕ І КАНЦЕЛАРІЙНЕ ПРИЛАДДЯ — Богачевський-Рогач С-ка** — 714 Poplar St.
12) **„БАЗАР" (виробничо-торговельна кооператива)** — 822-823 N. Franklin St.,

Управа Союзу Українських Купців і Промисловців закликає інші українські підприємства прилучитися до цієї акції.

ЗА УПРАВУ:

Антоняк Іван, секретар. **Д-р Старух Богдан**, голова.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. В. Ню Йорк. — Ми вже згадували в „Свободі" кількома наворотами, що молодь від скінченого 17 до скінченого 25 року життя обов'язана зголошуватися до військової служби в поборових бюрах („Селектив Сервис"). При іншій нагоді було повідомлення, що свіжо прибуваючі імігранти з европейської с к и т а л ь щини мають такий самий обов'язок, як і роджена в Америці молодь. Хто не певний свого військового обов'язку, може зголоситися за інформаціями до відповідних бюр Селектів Сервис. У Ню Йорку воно приміщене під ч. 80 Лафаєт Стріт.

Точніше ця справа вияснена в брошурі „В Країні Волі", виданій Українським Народним Союзом, яку роздано в тисячах примірників.

ГІСТЬ, Дітройт: Цілком погоджуємося з Вами, що того роду речі, як виступ на Листопадовому Святі, треба піддавати під осуд суспільства, якщо не хочемо маразму в нашому громадському житті. Але з другого боку — цього роду дописи ми можемо друкувати тільки за повним прізвищем дописувача.

ПОЛ, Н. Й. Ваш допис про виступ Хору „Думка" на Листопадовому Святі, без підпису і без адреси, є анонімом і тому не може бути надрукований.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. листопада 1950 року помер по довгій недузі в 61. році життя

ІВАН ГУЛА,

член Тов. Запорозька Січ, від. 192 УНСоюзу в Геркімер, Н. Й.

До Союзу вступив в 1935 р. Покійний походив зі села Наконечне, пов. Ярослав.

Полишив в смутку жену і 8 дітей, з яких 6 є членами.

В. Н. П.

М. Політило, секр.

Дня 8. листопада 1950 року помер

ІВАН МОСОВИЧ

член від. 370 УНСоюзу в Ню Гейвен, Конн. Покійний походив зі села Хартонівці, пов. Заліщики. Прибув до Америки в 1909 р. Був тихої вдачі та щирим громадянином. Вступив до Союзу в 1930 р., прожив 67 літ.

Полишив в смутку жінку Марію, сина Йосифа, 4 замужні дочки, Анну, Еву, Карольку і Софію, а теж зяті і 3 внуки.

Похорон відбувся 1. листопада з похоронного заведення до церкви укр. греко-кат. св. Михаїла при участі членів Тов. Любов., знайомих і кревних, а опісля на цвинтар св. Лаврентія, Вест Гейвен.

В. Н. П.

І. Марущак, секр.

Нові іміґранти

Українці, що приїхали старанням ЗУАДКомітету до Ню Йорку в днях 25 і 27 листопада:

Мелещак Дмитро; Павлюк Василь; Перла Володимир, Софія, Марія; Рикло Іван; Вольчанський Михайло; Басараб Юрій; Качалюк Антін; Кушнір Богдан, Валентина; Ласкович Ілярій, Герта, Оксана, Данка; Луців Степан; Руденська Надія; Сохацька Марія, Ольга, Володимир; Самура Людмила; Пеніцька Інґрід, Єріка.

Фаль Галина, Адольф; Гікавий Михайло, Наталія, Галина, Ірина; Осійчук Софія; Осійчук Григорій; Осійчук Іван; Петренко Іван, Надія, Любов; Поцілуйко Вікторія; Радіо Теодор, Ева, Ростислав, Іван; Скляров Матрона, Василь; Будзяк Марія, Максим; Чухало Антін, Маргарита; Губнер Леонід; Губнер Анна; Матковський Осип, Евдокія; Палецька Віра; Палецький Борис; Парфієвич Галина, Петро; Дубинецький Петро, Параскевія, Марія, Анна; Дубас Григорій.

Гумберт Юлія; Которовський Михайло, Галина; Мартинюк Григорій; Селезньовський Яків, Анна, Владислав, Віталій, Лідія; Сливканич Іван, Марія, Ірина; Сталений Станислав; Войно Микола; Мишковець Петро, Ева, Степан, Ольга; Божко Володимир; Шміґельський Олександер; Поліщук Антін.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЕМПБЕЛ, О. — Річні збори Тов. Сокіл, від. 218, відбудуться в неділю, дня 10. грудня, в год. 2. попол., в У. Н. Домі, 165 Gordon Ave. Проситься всіх членів прийти конечно на ці збори, полагодити залеглі справи, вислухати річні звіти урядників та вибрати новий уряд на 1951 рік. Довжні члени повинні обовязково вирівняти свій довг, бо в противнім разі поступиться з такими членами після ухвали. Члени, що платять свої вкладки річно, повинні це зробити на річних зборах. Член чи урядник, що не явиться на річних зборах, підлягає карі після ухвали. — За уряд: М. Стахура.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Бр. св. Василія, від. 168, подає до відома своїм членам, що річний мітинґ відбудеться дня 3. грудня в годині 2:30 пополудні, в У. Н. Домі, 760 Стейт Стріт. Проситься членів прийти на час та вирівняти свої місячні вкладки, щоб ненаражуватися на суспензу. Будуть звіти уряду за рік 1950, а теж контрольної комісії. Після звітів і дискусії буде вибір нового уряду на 1951 рік. Таксамо будуть інші важні справи до вирішення, а тому всі місцеві і позамісцеві члени повинні обовязково прибути на ці збори. — За уряд: Г. Дячишин, предс.; С. Космина, кас.; Г. Бабин, секр.

СОВЄТСЬКА ПРОПАГАНДА ПРО АМЕРИКАНСЬКУ „РЕМІЛІТАРИЗАЦІЮ" ЯПОНІЇ

Москва, 27. листопада. — Совєтська преса друкує безпосередні обвинувачення проти Злучених Держав, закидуючи їм „ремілітаризацію" Японії та втягнення японців до війни в Кореї. В повідомленнях говориться, мовляв Злучені Держави відбудовують японську армію і фльоту та японську воєнну індустрію, привертаючи рівночасно „фашистівські порядки" в країні.

ТАРЗАН, ч. 2480. Зародок небезпеки

Тарзан був збентежений тим, що не найшов своїх приятелів і тому пішов їхніми слідами . . .

. . . і так незабаром зустрів Кулу.

Тарзан узяв малого малпюка на своє плече і пустився в погоню за швидко втікаючим Молатом.

Міжтим, на березі, вітрець роздув тліюче листя в горіючий вогонь.